

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ СИЛАМИ ТА ЗАСОБАМИ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ УКРАЇНИ: ПОШУК МОДЕЛІ

У статті висвітлюються підходи до побудови моделі державного управління силами та засобами системи охорони здоров'я Військово-Морських Сил України.

В статті осягаються підходи к построению модели государственного управления силами и средствами системы здравоохранения Военно-Морских Сил Украины.

Ключові слова: державне управління, система охорони здоров'я, Військово-Морські Сили України, модель.
Ключевые слова: государственное управление, система здравоохранения, Военно-Морские Силы, модель.

У системі управління системою військової охорони здоров'я (СВОЗ) Військово-Морських Сил (ВМС) України проблемну область можна представити у вигляді ієрархії чи дерева елементів. При цьому, функції управління розподілені між супідрядними рівнями, а організація всієї системи підпорядкована певній меті.

Порівняно із системами централізованого управління, ієрархічні системи мають багато переваг, головними з яких є: свобода локальних дій для підсистем нижчих рівнів; гнучкість системи управління та широкі можливості пристосування її до умов, що змінюються; суттєве скорочення потоків інформації, що пропускається через кожний пункт управління; вища надійність системи (рис. 1).

Наведена нижче ієрархічна модель управління СВОЗ ВМС ЗС України розглядається як цілеспрямована інформаційно-управлінська діяльність з обов'язковим урахуванням ієрархічних рівнів її організації: перший рівень — ефективне функціонування системи, другий рівень — загрози, третій рівень — ризики загроз, четвертий рівень — механізми зниження (унікнення) ризиків.

Використовуючи формалізовану термінологію, передбачену методом аналізу ієрархій, це завдання ми сформулювали таким чином: розглянути управління СВОЗ ВМС ЗС України з основною метою b (ефективне функціонування системи управління в будь-яких умовах її діяльності) і множиною основних видів діяльності

щодо його забезпечення LH та представити її як ієрархію з максимальним елементом b і нижнім рівнем LH .

У процесі дослідження ієрархія сприймалася нами як певний тип системи, де всі її елементи управління згруповані у множини. Передбачали, що елементи кожної такої групи знаходяться під впливом елементів деякої групи i , в свою чергу, впливають на елементи іншої.

Вважали, що елементи кожної групи (рівня) ієрархії системи управління незалежні. У даному випадку ієрархію будували з вершини. Її загальна структура, множини елементів і різні ієрархічні рівні подані у табл. 1.

Виходячи із викладеного вище, у статті обґрунтовано, що головним завданням реформування си-

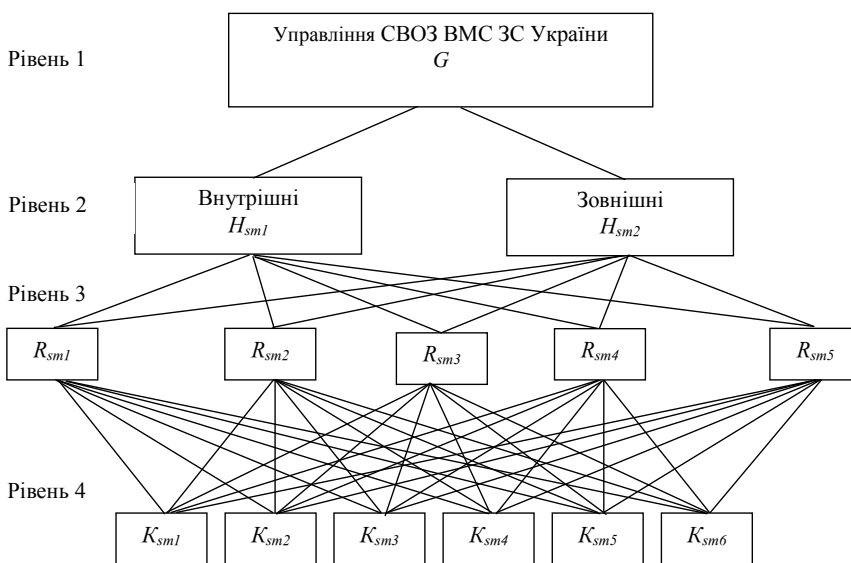

Рис. 1. Модель управління системою військової охорони здоров'я Військово-Морських Сил України

Таблиця 1. Ієрархічні рівні та множина елементів СВОЗ ВМС ЗС України

Рівень 1	Мета $\{G\}$	
	Ефективне функціонування СВОЗ ВМС ЗС України	
Рівень 2	Загрози $\{H_{sm1}, H_{sm2}\}$	
H_{sm1}	Внутрішні	(G)
H_{sm2}	Зовнішні	(G)
Рівень 3	Ризики зниження ефективності функціонування СВОЗ ВМС ЗС України	$\{R_{sm1}, R_{sm2} \dots R_{sm5}\}$
R_{sm1}	Невідповідність організаційно-штатної структури медичної служби ВМС ЗС	(H_{sm1}, H_{sm2})
R_{sm2}	Невідповідність нормативно-правової бази військово-медичної служби ВМС ЗС України	(H_{sm1})
R_{sm3}	Невідповідність документів (планування та управління, обліку і звітності) щодо діяльності СВОЗ ВМС ЗС України	(H_{sm1})
R_{sm4}	Незадовільне технічне та технологічне забезпечення в інтересах ефективної діяльності СВОЗ ВМС ЗС України	(H_{sm1}, H_{sm2})
R_{sm5}	Погіршення стану здоров'я особового складу ВМС ЗС	(H_{sm1}, H_{sm2})
Рівень 4	Механізми вирішення проблеми зниження ефективності системи управління медичною службою ВМС ЗС	$\{K_{sm1}, K_{sm2} \dots K_{sm6}\}$
K_{sm1}	Система управління ВМС ЗС України, як елемент системи державного управління	$(R_{sm1}, R_{sm2} \dots R_{sm4})$
K_{sm2}	Економічні механізми удосконалення системи управління медичною службою ВМС ЗС	$(R_{sm1}, R_{sm2} \dots R_{sm5})$
K_{sm3}	Законодавча та нормативно-правова діяльність у сферах охорони здоров'я	(R_{sm1}, R_{sm5})
K_{sm4}	Кадровий менеджмент, а також підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації персоналу органів управління	$(R_{sm2}, R_{sm3}, R_{sm4}, R_{sm5})$
K_{sm5}	Технічні та технологічні механізми систем охорони здоров'я	$(R_{sm2}, R_{sm3}, R_{sm4}, R_{sm5})$
K_{sm6}	Наукові дослідження	(R_{sm1}, R_{sm5})
Рівень 5	Альтернативи	$\{A_{sm1}, A_{sm2} \dots A_{sm32}\}$
A_{sm1}	міжнародне співробітництво у сфері управління СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm1} \dots K_{sm6})$
A_{sm2}	цільові програми у сфері створення сучасної СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm1} \dots K_{sm6})$
A_{sm3}	перегляд функцій та завдань системи управління СВОЗ ВМС ЗС України на всіх ієрархічних рівнях	$(K_{sm1}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5})$
A_{sm4}	усунення невідповідностей між організаційно-штатними структурами органів управління СВОЗ ВМС ЗС України та завдання, які стоять перед ними	(K_{sm1}, K_{sm4})
A_{sm5}	створення триступеневої системи управління СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm6}	розмежування функцій, завдань та структур як організаційної, так і функціональних (лікувально-діагностична, санітарно-гігієнічна, медичного постачання) вертикалей управління медичною службою ВМС ЗС	$(K_{sm1}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$

A_{sm7}	визначення переліку сил та засобів медичної служби ВМС ЗС, які будуть використовуватись у тих чи інших заходах з охорони здоров'я	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm8}	розроблення положень (питань) взаємодії медичної служби ЗС із іншими зацікавленими міністерствами, відомствами та організаціями щодо охорони здоров'я	$(K_{sm1}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm9}	розроблення, затвердження та дотримання наказів, директив та розпоряджень щодо організації діяльності СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm1}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm10}	створення оперативної групи ВМС ЗС (військово-медичного відділу)	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm11}	інтеграція системи управління медичної служби ЗС в систему Державної служби медицини катастроф	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm12}	створення військово-медичних центрів та органів управління ВМС ЗС України	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm13}	здійснення заходів щодо підвищення готовності до функціонування системи управління медичною службою СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm14}	створення чіткої системи управління медичною службою ВМС ЗС як складової СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm15}	впровадження найбільш прийнятних та доцільних моделей управлінських функцій на всіх рівнях управління медичною службою ВМС ЗС як складової СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm1}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5})$
A_{sm16}	дотримання встановлених нормативів прийняття управлінських рішень щодо охорони здоров'я на підставі нових технологій	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm17}	забезпечення необхідного ступеню централізації системи управління медичною службою ВМС ЗС із наданням нижчим рівням системи управління медичною службою ініціативи у визначенні способів виконання поставлених перед ними завдань	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm18}	здійснення заходів щодо підвищення надійності та стійкості функціонування системи управління медичною службою ВМС ЗС як складової СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm19}	створення сучасної інформаційно-аналітичної та довідкової бази (як елемента інформаційно-аналітичної системи ВМС ЗС) з метою підвищення обґрунтованості управлінських рішень з питань охорони здоров'я особового складу ВМС ЗС	$(K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm20}	використання сучасних підходів до організації праці із застосуванням комп'ютерних технологій щодо прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо охорони здоров'я особового складу ВМС ЗС	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$

A_{sm21}	удосконалення зв'язку (апаратно-технічної її складової) як складової СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm22}	обґрунтування нормативів та стандартів діяльності системи управління медичною службою ВМС ЗС як складової СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm23}	моніторинг за ефективністю функціонування системи управління медичною службою ВМС ЗС як складової СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm24}	контроль за ефективністю, обґрунтованістю та своєчасністю рішень щодо управління медичною службою ВМС ЗС	$(K_{sm1}, K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm25}	формування кадрового резерву на заміщення посад в органах управління медичною службою ВМС ЗС на всіх її ієрархічних рівнях	$(K_{sm1}, K_{sm4}, K_{sm5})$
A_{sm26}	здійснення стажування офіцерів (лікарів-організаторів) медичної служби у відповідних органах управління медичною службою військ (сил) як ВМС ЗС, так і в країнах НАТО	$(K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm27}	створення принципово нових за змістом планів медичної служби ВМС ЗС (довгострокове, середньострокове та короткострокове планування)	$(K_{sm3}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm28}	адміністративне покарання персоналу органів управління як складової СВОЗ ВМС ЗС України за несвоєчасність та неякісність відпрацювання завдань за призначенням	(K_{sm3}, K_{sm4})
A_{sm29}	удосконалення існуючих форм і методів обліку та звітності в системі управління медичною службою ВМС ЗС	$(K_{sm3}, K_{sm5}, K_{sm6})$
A_{sm30}	створення відповідної системи підготовки та перепідготовки персоналу для всіх рівнів системи управління медичною службою ВМС ЗС як складової СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm2}, K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5})$
A_{sm31}	вивчення, узагальнення та впровадження в діяльність органів управління медичною службою ВМС ЗС передового практичного та наукового досвіду з важливих питань управління СВОЗ ВМС ЗС України	(K_{sm5}, K_{sm6})
A_{sm32}	проведення нарад та конференцій щодо впровадження нових методів та підходів у діяльність СВОЗ ВМС ЗС України	$(K_{sm3}, K_{sm4}, K_{sm5})$

стеми військової охорони здоров'я особового складу Військово-Морських Сил України є: удосконалення системи управління медичною службою; запровадження територіального та видового принципу медичного забезпечення Військово-Морських Сил та розвиток нормативно-правової бази.

Література:

1. Данильчук І.А. Ієрархічна модель механізмів дер-

жавного управління системою охорони здоров'я Військово-Морських Сил Збройних сил України // Інвестиції: практика та досвід. — 2012. — № 10. — С. 111—115.

2. Методика визначення інтегральної рейтингової оцінки військових госпіталів Міністерства оборони України / [Антомонов М.Ю., Булах О.Ю., Лопін Є.Б. та ін.] — К.: НДІ ПВМ ЗС України, 2006. — 24 с.

Стаття надійшла до редакції 25.12.2012 р.